

Istražujmo zajedno

Projekt Odbora za nauku

Bunjevci su mali narod među više sličnih malih naroda u Evropi.

Svi ovi narodi imaju pred sobom otvoreno pitanje: kakva budućnost je pred nama?

Nejasan je odgovor na to pitanje. Kako ćemo saznati kojim putem možemo napredovati kako bismo postigli revitalizaciju, učvrstili opstanak i ostvarili razvoj.

Nije poznat jednoznačni krajnji odgovor na ova pitanja. Ali, poznat je put kojim možemo dospeti na trag koji vodi održivom razvoju našeg naroda. To je put istraživanja u oblasti društvenih nauka i humanistike.

Naučno istraživanje je kolektivan, saradnički posao, pregnuće više radoznalih koji neprekidno uče, kritički procenjuju svoj sopstveni napredak u saznavanju realnosti i koji u razmeni znanja podstiču i podržavaju jedni druge.

Na takvom putu pratim našu, bunjevačku zajednicu poslednjih deset godina. Mala grupa sličnih Bunjevaka i Bunjevaca saraduje na istraživačkom zadatku kojim sam krenio osnivajući časopis „Bunjevački prigled”. Ono što je u tome nedostajuće jeste okupljanje novih radoznalih istraživača.

Istražujmo zajedno je projekt koji ide ususret formiranju takve istraživačke grupe.

Nije reč o stvaranju formalne istraživačke organizacije nego o okupljanju nekolicine zainteresovanih, rešavanju problema opstanka i razvoja bunjevačke zajednice posvećenih, sadašnjih i budućih istraživača.

Važna je volja i namera, istrajnost učenja, promišljanja, otvorenosti i istrajnosti prema javnosti u saopštavanju rezultata do kojih istraživanja dospevaju.

Učenje je atmosfera u kojoj istraživači deluju. Otkrivanje i produblavanje faktografije, kritičko promatranje problema i njihovih teorijskih rešenja, usavršavanje metoda istraživanja, usvajanje novih tehnika analize i izvođenja argumentovanih zaključaka, stalno su na agendi istraživača.

Moje iskustvo profesora Univerziteta o uvođenju studenata u istraživački rad, svedoči da efektivni početak ulaska u nauku predstavlja ovladavanje „zanatom nauke”, prihvatanje rešavanja konkretnog, realnog problema i izvođenje istraživačkih postupaka koji zahvataju činjenice i stavljaju u ruke alatke kojima se činjenice „prosejavaju i mese”.

Ovim principom rukovodi se projekt „Istražujmo zajedno”.

Bunjevci u svetu malih naroda to je najopštija postavka problema čijem naučnom istraživanju u ovom projektu pristupamo.

U čemu je sličan i po čemu se razlikuje naš narod od niza drugih malih naroda Evrope?

Kakav kvantitativni, statistički profil odlikuje Bunjevce?

Kako se Bunjevcima u okeanu tekstuelne faktografije pristupa u savremenoj publicistici, naučnoj periodici i književnosti?

Pristup diskursu koji obuhvata ova dva područja arhiviranja znanja o realnosti društvenog života Bunjevaca, zahteva ovladavanje savremenim tehnikama obrade „cunamija“ informacija. Stare, „pešačke“ tehnike pred njegovim talasima ostaju nemoćne.

Prvi koraci saradnje u istraživanju u mojoj zamisli polaze od učenja dva softvera kao modernih alatki „zanata nauke“.

Metodi statističke analize (kvantitativni podaci). Oslonac na besplatni program **JASP** sa osobinama sličnim velikom i skupom programi SPSS– Priručnik i sam program slobodno pristupačni sa adrese <https://jasp-stats.org/>

Metodi analize tekstualnih podataka (kvalitativni podaci). Oslonac na besplatni program **KH Coder** pristupačan na sajtu <http://kncoder.net/en/>

Prevođenje studijskih tekstova sa engleskog na lokalni, naš jezik, čeka nas na početku našeg projekta.

Od prvih koraka projekt **Istražujmo zajedno** nastupa sa konsultacijama zainteresovanih za *problem Bunjevaca u svetu malih naroda*. Oslanja se (u pripremi) na imejl-Forum koji omogućuje izlazak na Internet i živu komunikaciju učlanjenih. Pristup ovom projektubiće omogućen putem adrese <http://www.freelists.org/list/eusmallpeoples>

Zahvaljujući razumevanju i podršci Bunjevačke matice ovaj projekt dobija institucionalni okvir u kojem postaje deo sistema čiji je mentor Republika Srbija kao matica bačkih Bunjevaca.

Ovaj tekst je na srpskom jeziku radi olakšavanja prevođenja na engleski jezik.

Lip pozdrav

Dr Aleksandar Raič, predsednik Odbora za nauku Bunjevačke matice

ugbunjevci@gmail.com